

Primjeno: 26.02.2021			
Org.	Broj	Prilož	Taksa
	55100-358/2021		

ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

„Свети Сава“ - Ниш

Извештај о раду са финансијским извештајем

ЗА 2020. ГОДИНУ

Садржај

Уводни део	0-7
Делатност Центра	8-11
Демографски подаци о становништву града Ниш	12-16
Подаци о корисницима	17-25
Подаци о оствареним правима, мерама и услугама	26-33
Извештаји саветовалишта за породицу	34-36

Уводни део

1. Предмет, основа и намена извештаја

Предмет извештаја

Извештај о раду Центра је Законом и Правилником утврђена обавеза која садржи аналитичко-критички поглед, интерпретацију и коментаре у односу на обрађене податке који указују на тенденције и промене у раду. У Извештају су приказани проблеми и тешкоће током пружања заштите и помоћи грађанима и потребне а недостајуће услуге, које би евентуално требало установити у даљем раду.

Основа извештаја

Центар за социјални рад сходно Правилнику¹ води евиденцију и документацију о корисницима, правима које су остварили и услугама које су им пружене чиме се омогућава праћење целокупног процеса рада као и прикупљање и обједињавање података центра ради планирања, утврђивања потреба и развоја нових услуга.

Основу система социјалне заштите представља Центар за социјални рад. На њему се темељи помоћ и подршка најрањивијим и најосетљивијим групама становништва у Србији. Рад ЦСР у Нишу, као и у другим центрима је специфичан, јер га обележава обједињена улога социјалне заштите и органа старатељства.

Закон о социјалној заштити, Породични закон и Правилник о организацији, нормативима и стандардима рада центара за социјални рад су најзначајнији нормативни акти који уређују делатност, одговорност и принципе рада ЦСР. Поред ових, постоје и велик број закона и правилника који детаљније уређују поједине области у раду ЦСР .

---

¹

Ц

ентар за социјални рад као установа са пренетим јавним овлашћењима² одлучује о:

- остваривању права на новчану социјалну помоћ;
- остваривању права на додатак за помоћ и негу другог лица;
- остваривању права на помоћ за оспособљавање за рад;
- остваривању права на смештај у установу социјалне заштите;
- остваривању права на смештај одраслог лица у другу породицу;
- хранитељству;
- усвојењу;
- старатељству;
- одређивању и промени личног имена детета;
- мерама превентивног надзора над вршењем родитељског права;
- мерама корективног надзора над вршењем родитељског права.

I. У вршењу јавних овлашћења, центар, у складу са законом, обавља следеће послове:

- спроводи поступак посредовања - медијације у породичним односима (мирење и нагодба);
- доставља налаз и стручно мишљење, на захтев суда, у парницама у којима се одлучује о заштити права детета или о вршењу, односно лишењу родитељског права;
- доставља, на захтев суда, мишљење о сврсисходности мере заштите од насиља у породици коју је тражио други овлашћени тужилац;
- пружа помоћ у прибављању потребних доказа суду пред којим се води поступак у спору за заштиту од насиља у породици;
- спроводи поступак процене опште подобности хранитеља, усвојитеља и старатеља;
- врши попис и процену имовине лица под старатељством;
- сарађује са јавним тужиоцем, односно судијом за малолетнике у избору и применива васпитних налога;
- спроводи медијацију између малолетног учиниоца и жртве кривичног дела;
- подноси извештај о испуњењу васпитног налога јавном тужиоцу, односно судији за малолетнике;

---

¹ Чл.4, Правилник о организацији, нормативима и стандардима рада центра за социјални рад; Службени гласнику РС", бр. 59/2008 и 37/2010

- присуствује, по одобрењу суда, радњама у припремном поступку против малолетног учиниоца кривичног дела(саслушање малолетног учиниоца кривичног дела, саслушање других лица), ставља предлоге и упућује питања лицима која се саслушавају;
- доставља мишљење суду пред којим се води кривични поступак против малолетника у погледу чињеница које се односе на узраст малолетника, чињеница потребних за оцену његове зрелости, испитује средину у којој и прилике под којима малолетник живи и друге околности које се тичу његове личности и понашања;
- присуствује седници већа за малолетнике и главном претресу у кривичном поступку против малолетног учиниоца кривичног дела; обавештава суд надлежан за извршење заводске васпитне мере и орган унутрашњих послова када извршење мере не може да започне или да се настави због одбијања или бекства малолетника;
- стара се о извршењу васпитних мера посебних обавеза;
- проверава извршење васпитне мере појачаног надзора од стране родитеља, усвојитеља или старатеља и указује им помоћ у извршењу мере;
- проверава извршење васпитне мере појачаног надзора у другој породици и указује
- помоћ породици у коју је малолетник смештен;
- спроводи васпитну меру појачаног надзора од стране органа старатељства тако што се брине о школовању малолетника, његовом запослењу, одвајању из средине која на њега штетно утиче, потребном лечењу и сређивању прилика у којима живи;
- стара се о извршењу васпитне мере појачаног надзора уз обавезу дневног боравака у установи за васпитавање и образовање малолетника,
- доставља суду и јавном тужиоцу за малолетнике извештај о току извршења васпитних мера о чијем се извршењу стара;
- предлаже суду доношење одлуке о трошковима извршења васпитних мера;
- обавља друге послове утврђене законом.
- Центар у вршењу јавних овлашћења пружа услуге социјалног рада и покреће судске поступке када је законом на то овлашћен.

Управо због овако прецизно и јасно дефинисаних Законских овлашћења, Центар је дужан да у складу са Правилником³ обезбеди јавност у раду и кроз редовне годишње извештаје информисе свог оснивача, тј. Град Ниш као и надлежни орган за спровођење контроле стручног рад, односно надлежно Министарство, о свим догађајима, предузетим мерама и услугама у току претходне извештајне године (а преко Републичког завода за социјалну заштиту у Београду)

---

³ Чл.5, Правилник о организацији, нормативима и стандардима рада центра за социјални рад; Службени гласнику РС", бр. 59/2008 и 37/2010

Извештај се подноси у дескриптивној и нумеричко-статистичкој форми (ка оснивачу тј. граду Нишу а према Републичком заводу за социјалну заштиту кроз програм „Аурора“), како би се на основу нумеричким и квалитативних анализа приказало:

- ✚ Број нових корисника социјалне заштите у Центру
- ✚ Број реактивираних корисника (они који су у извештајној години стављени у пасиву па су се поново јавили за неку врсту помоћи)
- ✚ Укупан број корисника у току године (збир нових и реактивираних)
- ✚ Број пасивизираних корисника (они којима је пружена услуга или примењена мера социјалне заштите па је потреба престала, или је престала из неких других разлога)
- ✚ Коначан број корисника на 31. децембар извештајне године који су активни

Центар на основу ових података о корисницима сагледава флукуацију корисника, њихових потреба и проблема као и примењених стручних поступака кроз које су пружане услуге социјалне заштите, породичноправне или старатељске заштите. Тако се стиче детаљна слика о односу исказаних проблема и потреба корисника и пружених мера и услуга социјалне заштите. Добија се нумеричка али и квалитативна анализа која даље треба да послужи као планирању будућих мера, евалијацији рада Центра, његових служби и стручних радника.

У току израде извештаја користе се подаци Статистичког завода републике Србије, Статистичког билтена града Ниша, као и осталих података добијених од других установа из система социјалне заштите на територији града Ниша. На тај начин рад Центра и подаци о корисницима сагледавају се у ширем контексту на нивоу града и Републике.

Базе за израду извештаја за 2020г. су нам били следећи ресурси:

- Подаци из електронске евиденције Центра за социјални рад која се води у програму „Интеграл“;
- Друга електронска, штампана и писана евиденција, аналитички материјал и прописи у области социјалне заштите;
- Приликом израде Извештаја за 2020. су коришћени и подаци добијени из евиденције сарадничких институција у Граду Нишу;
- Осим наведеног Извештај о раду за 2020. се базира на законској регулативи, по којој смо у обавези да радимо (Закон о социјалној заштити, Породични закон, Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично правној заштити малолетних лица).

Извештај је намењен:

- ✚ Републичком заводу за социјалну заштиту;
  - ✚ Локалној самоуправи Града Ниша;
  - ✚ Управном одбору Центра за социјални рад;
  - ✚ Надзорном одбору Центра за социјални рад;
  - ✚ Стручној и широј јавности;

Финансирање социјалне заштите се врши из два извора

1. Финансирање из буџета Републике Србије

Из буџета Републике Србије финансирају се права и услуге социјалне заштите, и то:

- ✚ право на новчану социјалну помоћ;
- ✚ право на додатак за помоћ и негу другог лица и право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица;
- ✚ услуге породичног смештаја
- ✚ услуге домског смештаја;
- ✚ право на посебну новчану накнаду;
- ✚ право на помоћ за оспособљавање за рад;
- ✚ услуге саветовања и обуке хранитеља и усвојитеља;
- ✚ услуге становања уз подршку за особе са инвалидитетом, осим у јединицама локалне самоуправе чији је степен развијености, утврђен у складу са прописима којима се уређује разврставање јединица локалне самоуправе према степену развијености - изнад републичког просека;
- ✚ услуге смештаја за жртве трговине људима;
- ✚ право на једнократну помоћ у случају угрожености већег броја грађана.

У буџету Републике Србије обезбеђују се средства за финансирање рада: Центара за социјални рад у делу јавних овлашћења.

2. Финансирање из буџета јединице локалне самоуправе

Из буџета јединице локалне самоуправе финансирају се:

- ✚ Дневне услуге у заједници (дневни боравак, смештај у Прихватилиште и Прихватну станицу, Сигурну кућу за жене и децу жртве насиља,
- ✚ социјално становање у заштићеним условима,
- ✚ привремено становање,
- ✚ помоћ у кући,
- ✚ саветодавно-терапијске и социјално едукативне услуге, осим саветовања и обуке хранитеља, остале услуге социјалне заштите у складу са потребама локалне самоуправе,
- ✚ једнократне новчане помоћи и други облици помоћи, програми унапређења социјалне заштите у јединици локалне самоуправе и иновационе услуге...

Делатност центра

Центар обавља делатност која је базично одређена следећим правним актима:

- Законом о социјалној заштити,
- Породичним законом,
- Законом о спречавању насиља у породици,
- Законом о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица,
- Градском Одлуком о правима и услугама из области социјалне заштите на територији Града Ниша,
- Законом о финансијској подршци породици са децом,
- Законом о општем управном поступку,
- Кривичним законом Републике Србије,

Центар поверене послове, као и послове прописане одлуком оснивача, обавља у складу са Правилником о организацији, нормативима и стандардима рада центара за социјални рад⁴ као и Правилником о унутрашњој организацији са описом послова и систематизацијом Центра за социјални рад „свети Сава“ Ниш.

Град Ниш у складу са Одлуком о правима из области социјалне заштите на својој територији обезбеђује права и услуге за појединце и породице којима је неопходна друштвена помоћ и подршка ради савладавања социјалних и животних тешкоћа и стварања услова за задовољавање основних животних потреба.

Средствима из буџета Града, средствима самих корисника, њихових сродника или лица обавезних на издржавање корисника као и од донатора и других извора у складу са законом се финансирају услуге социјалне заштите, материјална подршка и друге врсте материјалне помоћи прописане овом Одлуком о правима из области социјалне заштите на територији Града Ниша.

---

⁴ („Сл. гласник РС“, бр. 59/08, 37/10, 39/11- др. правилник и 1/2012),

Права и услуге које обезбеђује локална самоуправа, а о чијем остваривању одлучује и које пружа Центар за социјални рад су:

- Помоћ у кући;
- Дневни боравак;
- Смештај у прихватилиште и прихватну станицу;
- Социјално становање у заштићеним условима;
- Привремено становање.

Право на материјалну подршку остварује се ради обезбеђења егзистенцијалног минимума и подршке социјалној укључености појединца и породице. Материјална подршка остварује се као право и то:

- Право на опрему корисника за смештај у установу социјалне заштите или другу породицу;
- Право на једнократну помоћ;
- Право на бесплатан оброк;
- Право на ослобађање од плаћања комуналних услуга;
- Право на накнаду трошкова сахране;
- Право на накнаду трошкова за вантелесну оплодњу;
- Право на интервентну једнократну новчану помоћ.

- Помоћ у кући обухвата помоћ у обезбеђивању исхране, допремање хране у стан или припремање хране у стану, у одржавању личне хигијене, одевних предмета и постелине, при кретању, при одласку лекару, загревању стана и друге услуге које се односе на одржавање стана.

- Дневни боравак за лица ометена у развоју има дете ометено у физичком или психичком развоју, оболело од аутизма, са поремећајима у друштвеном понашању и одрасло лице које има право на смештај у установу или другу породицу. Ова услуга се се обезбеђује за особе узраста од пет до тридесет година старости. Услуге дневног боравка Установа "Мара" Ниш свим корисницима пружа бесплатно.

- Прихватилиште је облик привременог збрињавања лица, која су изненада остала без смештаја или из других разлога морају да буду збринута ван своје породице. У Прихватилишту се пружају услуге смештаја, исхране и преноћишта, одржавања личне хигијене, здравствена заштита, саветодавно-терапијске услуге и друго. Привремени смештај у прихватилишту пружа се:

1. деци без адекватног родитељског старања;
2. деци са поремећајем у понашању;
3. женама и деци жртвама породичног насиља;
4. и лицима која су изненада остала без смештаја или из других разлога морају да буду збринута ван своје породице;

- ❖ Лица која се нађу у скитњи или у другим случајевима када им је неопходно организовано збрињавање се смештају у Прихватну станицу, док се не успостави контакт са надлежним центром за социјални рад, односно док се омогући повратак лица у место пребивалишта, или док се за њих не утврди одговарајући облик социјалне заштите. Боравак у Прихvatној станици може трајати најдуже до седам дана.

- Социјално становање је врста услуге смештаја, која се организује на подручју Града Ниша, у објектима предвиђеним посебним актом. Право на смештај у објектима социјалног становања имају социјално угрожене породице и појединци, који су корисници права на новчану социјалну помоћ, по основу неспособности за привређивање, по Закону о социјалној заштити, а који су стамбено угрожени. Привремено становање је врста услуге смештаја, којом су обухваћена деца и омладина без родитељског старања, којој је по основу закона престао смештај у установама социјалне заштите, односно хранитељској породици, са пребивалиштем на територији Града Ниша. Привремено становање остварује се у трајању до једне године.

- ❖ Право на материјалну подршку остварује се ради обезбеђења егзистенцијалног минимума и подршке социјалној укључености појединца и породице. Материјална подршка остварује се као право и то:

- Право на опрему корисника за смештај у установу социјалне заштите или другу породицу има лице које се упућује у установу социјалне заштите или другу породицу, а ту опрему не може само да обезбеди, нити му је могу обезбедити сродници који су према Закону о породици дужни да учествују у његовом издржавању.

- Право на једнократну помоћ има појединац и породица који се нађу у стању социјалне потребе, коју не могу самостално превазићи, нарочито у случајевима задовољавања основних животних потреба.

- Право на бесплатан оброк имају сва лица корисници новчане социјалне помоћи са утврђеним потпуним губитком радне способности према прописима о раду и о пензијском и инвалидском осигурању, под условом да имају пребивалиште на територији Града Ниша најмање годину дана.

- Право на ослобађање од плаћања комуналних услуга, накнаде за испоручену топлотну енергију, утрошену воду и изношење смећа припада породици односно појединцу ако живи сам у домаћинству, а користи најмање две врсте комуналних услуга.

- Право на накнаду трошкова сахране – бесплатно се сахрањују: лица без прихода смештена у установу социјалне заштите или другу породицу за чији смештај трошкове сноси надлежно министарство, лица без пребивалишта која се у тренутку смрти нађу на подручју Града Ниша, корисници права на новчану социјалну помоћ као и друга лица без прихода у домаћинству, а која немају сроднике или имају сроднике за које Центар за социјални рад утврди да нису у могућности да снесу трошкове сахране.

- Право на интервентну једнократну новчану помоћ обезбеђује се појединцу и породици који се налазе у стању тренутне и изузетно тешке ситуације и стамбене угрожености, коју не могу самостално да превазиђу, изазване пожаром, поплавом или другом непогодом, у износу од две до пет просечних нето зарада исплаћених у Граду Нишу у претходном месецу.

Одлука о правима из области социјалне заштите на територији Града Ниша се диманички мења и добија своје измене и нове елементе како би пратила стање потреба и проблема грађана на територији града Ниша. Такође град Ниш кроз ову Одлуку прати и законску регулативу Републичких институција и на тај начин се синхронизује са социјалном политиком и стратегијом државе.

Центар за социјални рад кроз своје годишње планове и извештаје иницира нове мере и услуге јер има увид у стање и кретање проблема и потребе корисника кроз свој свакодневни рад. Такође, Центар кроз своју службу за планирање и развој повремено врши истраживања популација грађана које су узете као фокус.

Рад Центра је препознатљив у делу едукативне и издавачке делатности јер већ 25 година традиционално одржава стручни скуп познат под називом „Октобарски сусрети у социјалној заштити“ који је означен као међународни догађај у домену социјалне заштите. Издавачка делатност центра се огледа у објављеним монографијама стручних радова са скупова.

Саветовалиште за породицу је посебан организацијски и методолошки део који се заснива у свом раду на принципу добровољности и сарадње корисника. У својим активностима саветовалиште узима највећи организацијски део одговорности за Октобарске сусрете и издавачку делатност. Такође, спроводи и специфичне едукације из дела саветодавно-терапијског рада. О томе више у самом извештају саветовалишта.

Демографски подаци о становништву града Ниша

Град Ниш представља административни центар Нишавског округа коме припадају општине Алексинац, Гаџин Хан, Дољевац, Мерошина, Ражањ и Сврљиг. На основу података са последњег Пописа становништва од 2011 г. на овом подручју живи 376.319 становника. Град Ниш има 18 приградских насеља и 52 насеља у руралном подручју. Данас град чине пет градских општина: градска општина „Медијана“, „Палилула“, „Пантелеј“, „Црвени Крст“, и „Нишка Бања“ са укупно 260237 становника.

УПОРЕДНИ ПРЕГЛЕД БРОЈА СТАНОВНИКА ПО ПОПИСИМА⁵ (по годинама извршеног пописа и општинама)

	Подаци према статистичким подацима				Подаци према проценама броја становника			
	број становника			број дељивихстава		стање 30.06.		стање 30.06.
	укупно	од тога, градско	становника на 1 km ²					
1879	-	12 217	-	-	2000	250 221	2012	259 790
1910	-	24 949	-	-	2001	250 200	2013	259 125
1921	-	25 109	-	-	2002	250 847	2014	258 500
1931	-	36 465	-	-	2003	251 198	2015	257 883
1948	105 749	49 552	187	27 186	2004	252 131	2016	257 348
1953	118 464	58 656	210	29 270	2005	253 214	2017	256 825
1961	146 524	81 250	251	39 448	2006	254 164	2018	256 381
1971	193 509	127 654	332	56 156	2007	254 970	2019 ¹⁾	255 901
1981	230 741	164 101	396	71 834	2008	255 295		
1991	248 086	179 370	416	78 091	2009	255 470		
2002	250 518	178 161	420	85 260	2010	255 609		
2011	260 237	187 544	436	89 403	2011	260 307		

Број становника по пописима до 2011.

	Град Ниш	Градска општина Медијана	Градска општина Нишка Бања	Градска општина Палилула	Градска општина Пантелеј	Градска општина Црвени Крст
2006	254 164	88 439	15 352	73 288	43 069	34 016
2007	254 970	88 602	15 325	73 610	43 371	34 062
2008	255 295	88 608	15 345	73 831	43 545	33 966
2009	255 479	88 532	15 315	73 951	43 750	33 931
2010	255 699	88 504	15 235	74 054	43 993	33 913
2011	260 307	86 046	14 690	73 825	53 393	32 353
2012	259 790	85 771	14 607	73 791	53 424	32 197
2013	259 125	85 607	14 552	73 584	53 394	31 988
2014	258 500	85 555	14 482	73 317	53 387	31 759
2015	257 883	85 463	14 419	73 140	53 351	31 510
2016	257 348	85 369	14 342	73 049	53 348	31 269
2017	256 825	85 180	14 262	72 942	53 350	31 091
2018	256 381	85 012	14 210	72 843	53 377	30 939
2019 ¹⁾	255 901	84 880	14 088	72 750	53 388	30 795

Процењен раст становништва до 2019

⁵ Извор података: Републички завод за статистику Србије, Статистика становништва, Саопштење СН70 – Процене становништва, 2019., број 172 од 01.07.2020 и Статистички билтен града Ниша бр. 4-6 (2020.)

Преглед броја становника Нишавског округа

Регион Област Град – општина	Укупно Total	Старост / Age									
		0–4	5–9	10–14	15–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49
Нишавска област	373318	18295	17463	17482	20053	23418	20837	23828	25711	24424	24178
Град Ниш	293207	11945	12218	12727	14731	15284	16092	17132	18721	17500	17305
Ниш – Милошев	58197	2734	3015	3520	4400	5265	6474	7714	8388	5249	5811
Ниш – Нишка Бања	14860	594	649	537	859	818	819	969	626	869	1275
Ниш – Палилула	13801	3518	3764	3651	4366	4811	6239	5481	5387	5119	6384
Ниш – Палилеј	52485	2512	2310	2508	3157	3307	3848	3884	4021	3645	3648
Ниш – Црвени Крст	32361	1488	1633	1576	1869	2003	2157	2200	2122	2287	2227
Апатовац	51865	3079	2427	2485	2980	3241	3874	5298	3553	3165	3234
Гаџи Хан	8288	258	272	381	321	321	343	338	408	462	481
Жељазна	18803	864	890	988	1081	1172	1279	1168	1165	1198	1277
Народина	13865	581	600	719	848	826	712	805	648	879	914
Рачко	9157	291	366	487	453	381	419	442	524	481	476
Срем	14249	287	328	407	552	581	658	762	738	713	718

Сагледавајући податке у табели, уочава се тренд благог али константног пада броја становника на територији града Ниша. То је нажалост и тренд депопулације становништва Србије због ниже стопе наталитета. Из овог разлога предузете су стратегијске мере на нивоу земље како би се стопа наталитета повећала кроз мере пронаталитетне политике и Стратегију подстицања рађања ⁶

Витални догађаји

Ови подаци се односе на статистичке показатеље броја новорођених особа, умрлих, природног прираштаја као и статистику склопљених и разведених бракова у мереном периоду.

	Новорођени		Умрли		Природни прираштај		Умртост		Живорођени у стуропу илнш	Децени пре смрти	Бракови		
	број	на 1000 становника	број	на 1000 становника	број	на 1000 становника	број	на 1000 живорођених			закључени	разведени	
												број	на 1000 закључених
2005	2 501	10,2	3 221	12,7	-630	-2,5	30	7,7	2 390	2 987	1 408	360	255,7
2006	2 672	10,5	3 018	11,9	-346	-1,4	25	9,4	2 670	2 706	1 407	376	281,5
2007	2 544	10,0	3 244	12,7	-700	-2,7	15	5,9	2 541	2 930	1 471	447	304,9
2008	2 539	9,9	3 156	12,4	-617	-2,4	22	8,7	2 552	2 645	1 329	373	280,7
2009	2 612	10,2	3 266	12,8	-654	-2,6	25	9,6	2 611	2 725	1 306	372	284,8
2010	2 611	10,2	3 162	12,3	-551	-2,2	22	8,4	2 611	2 753	1 327	236	177,8
2011	2 482	9,7	3 310	13,0	-828	-3,3	23	9,3	2 482	2 935	1 296	417	321,8
2012	2 465	9,5	3 291	12,7	-826	-3,2	15	6,3	2 464	2 987	1 180	364	308,5
2013	2 423	9,4	3 190	12,3	-767	-3,0	14	5,5	2 423	2 855	1 215	429	353,1
2014	2 420	9,4	3 362	13,0	-942	-3,9	14	5,8	2 419	2 936	1 359	492	362,0
2015	2 364	9,2	3 355	13,0	-991	-3,8	12	5,1	---	---	1 461	481	331,4
2016	2 448	9,7	3 284	12,8	-836	-3,2	15	6,1	---	---	1 410	312	221,3
2017	2 498	9,7	3 417	13,1	-919	-3,6	12	4,8	---	---	1 320	368	245,1
2018	2 510	9,8	3 484	13,6	-974	-3,8	10	4,0	---	---	1 389	349	251,3
2019	2 614	10,3	3 483	13,6	-869	-3,3	19	7,6	---	---	1 408	476	309,7

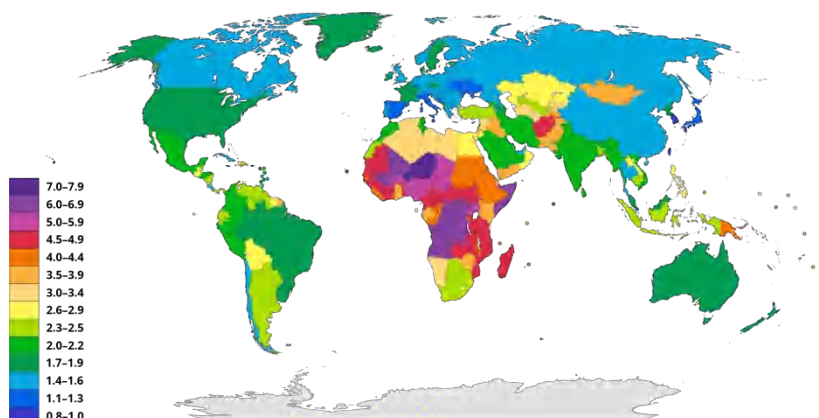
Дакле из табеле се види да је индекс природног прираштаја негативан, тј. да је број умрлих већи у односу на број новорођених лица (2514 новорођених а умрлих 3485 у 2019г., што је скоро 1000 особа мање у 2019г.)

⁶ Стратегија подстицања рађања, Члан 45. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14)

	Живородjeni		Умрли		Природни прираштаj		Умрли деце		Просечна старост мајке при рођењу првог детета	Стопа укупног фертилитета	Број деце		
	број	на 1000 становника	број	на 1000 становника	број	на 1000 становника	број	на 1000 живорођених			популациони	по популацији	
												број	на 1000 становника
Град Ниша	2 514	9,8	3 485	13,0	-971	-3,8	19	7,6	29,7	1,5	1 408	436	309,7
ГО "Медицана"	905	10,7	1 201	14,1	-296	-3,4	5	5,5	30,8	1,5	512	162	316,4
ГО "Нитра Ваља"	133	9,4	220	15,6	-87	-6,2	2	15,0	29,5	1,4	46	33	717,4
ГО "Паличево"	653	9,0	886	12,2	-233	-3,2	1	1,5	28,8	1,4	108	125	314,2
ГО "Палице"	507	9,5	649	12,2	-142	-2,7	2	3,9	29,8	1,4	269	67	249,2
ГО "Црвени Крст"	316	10,3	529	17,2	-213	-6,9	0	28,5	27,6	1,0	185	49	267,8

Ови бројеви дају исту закономерност и у територијалној расподели по градским општинама. Уочава се већа стопа смртности новорођенчади у општини Црвени крст, што се може протумачити чињеницом да је у тој општини насељен већи број Ромске популације на животним условима испод стандарда.

Посебно забрињује чињеница да је стопа фертилитета (просечног броја деце које роди једна

мајка у периоду плодности) на територији града Ниша 1,5 што представља мали индекс иако је у европском просеку.

Мере активне пронаталитетне политике, морају бити примењене што пре и на целом простору државе, водећи рачуна свакако да се најутроженији

делови Србије посебно стимулишу свим мерама за повећање наталитета. У томе социјална заштита има непосредну улогу кроз мере које прописује локална самоуправа. Једна од мера је надокнада трошкова за поступак накнаде трошкова за поступак вантелесне оплодње које на територији Града спроводи Секретаријат за дечију и социјалну заштиту.

Национална структура становништва

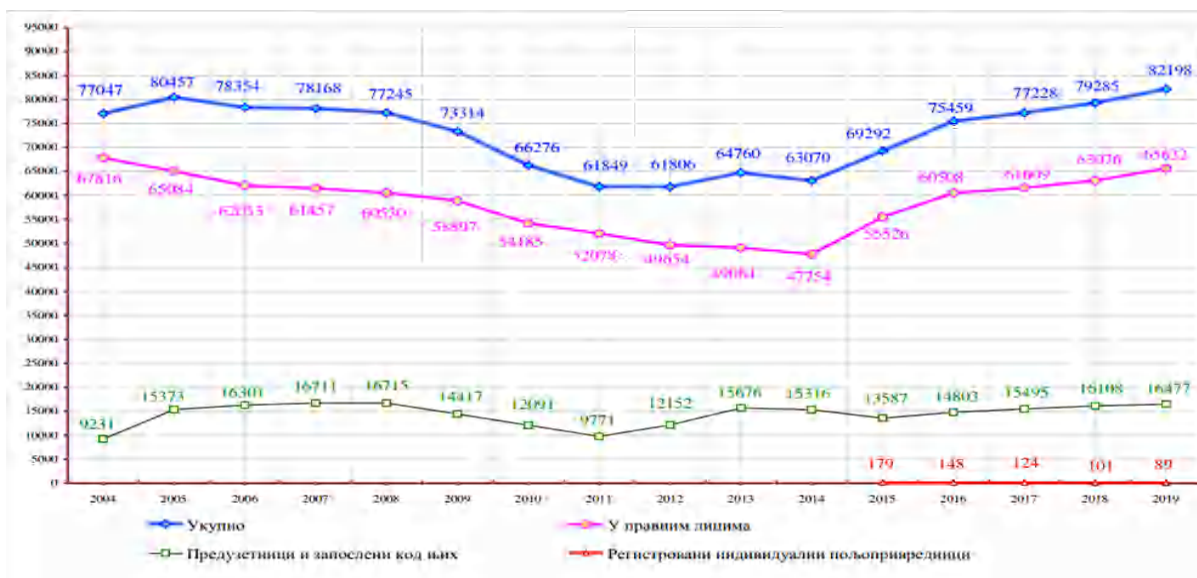
Процентуална заступљеност по националном обележју је следећа: Срби, 93.52%. Са последњег Пописа 2011. године само 2.68% чине Роми, али је претпоставка да партиципирају са одприлике 10% у односу на укупан број становника у Нишу

	Попис 2011.					
	1961	1971	1981	1991	2002	2011
Укупно Град Ниш,	146 524	193 509	230 711	248 086	250 518	260 237
Национално се изјаснили	145 827	187 681	217 895	247 554	245 534	254 796
Нису се изјаснили	486	3 770	11 253	162	1 460	3 018
Срби,	139 169	178 041	205 652	229 378	235 657	243 381
Албанци,	144	191	198	121	99	97
Бошњаци,	-	-	-	-	24	44
Бугари,	681	1 184	1 028	1 097	799	927
Буњевци,	-	-	-	-	7	10
Власи,	-	-	-	-	12	15
Горанци,	-	-	-	-	75	202
Југословени,	-	-	-	-	664	416
Мађари,	85	114	92	88	58	68
Македонци,	874	1 370	1 459	1 465	715	823
Муслиманци,	1 022	1 181	603	318	89	58
Немци,	-	-	-	-	14	28
Роми,	-	1 905	4 962	5 652	5 687	6 996
Румуни,	-	-	-	-	13	26
Руси,	-	-	-	-	37	62
Русини,	-	-	-	-	4	4
Словаци,	-	-	-	-	13	38
Словенци,	401	378	293	189	92	104
Украјинци,	-	-	-	-	27	20
Хрвати,	946	1 049	856	705	417	398
Црногорци,	937	1 955	2 394	2 231	846	659
Чеси,	-	-	-	-	11	-
Остали,	1 568	313	358	6 310	174	420
Непознато,	211	2 058	1 563	370	3 473	2 362

Структура запослености становништва

На следећем графикону дат је приказ кретања запослених по најбитнијим секторима у периоду 2004 - 2019. Уочава се пораст стопе уписаности што би могло да кореспондира са оним бројевима корисника о којима у свом раду водимо евиденцију, а то су незапослена лица која примају неку врсту материјалне подршке. О томе ћемо у каснијим поглављима везаним за кориснике новчане социјалне помоћи и једнократних новчаних помоћи на име радног ангажовања.

Преглед уписаности по секторима у периоду 2015-2019г.

Укупно	Запослени у правним лицима (привредна друштва, предузећа, задруге, установе и друге организације) и предузетници (лица која самостално обављају делатност) и запослени код њих											
	сви	архитект у правног лица	предузетници делатност у области занатства и занатства код њих	пољопривреда, олукарство и рибарство	услуге	предузетници и струја	слаб гране електроинженерства, грађевинарство	обављање послова у области општег послова	услуге	услуге	услуге	услуге
2015	69 292	69 413	73 526	13 587	233	52	12 957	1 064	1 946	2 764	11 572	6 338
2016	75 459	75 311	80 508	14 803	198	79	16 060	900	1 794	2 937	13 226	5 804
2017	77 228	77 104	81 609	15 495	214	66	17 572	950	1 691	2 643	13 793	5 313
2018	79 285	79 184	83 676	16 108	202	62	18 152	903	1 676	2 904	13 908	5 165
2019	82 198	82 109	83 632	16 477	187	146	21 072	806	1 941	3 190	13 577	5 498

Укупно	Запослени у правним лицима (привредна друштва, предузећа, задруге, установе и друге организације) и предузетници (лица која самостално обављају делатност) и запослени код њих											Регистровани индивидуални пољопривредници
	услуге администрације и нехране	информационе и комуникационе	инженерске делатности и театарство	информационе технологије	стручне, научне, консултантске и сличне	здравствено и социјално	државна администрација и обавештајно	образовање	финансирање	недвижности	услуге	
2015	2 787	2 278	1 933	281	2 600	1 647	3 680	6 344	7 914	1 189	1 430	179
2016	2 887	2 400	1 508	95	2 447	3 282	3 852	6 360	8 318	1 249	1 604	148
2017	3 087	2 691	1 308	0	3 171	3 012	3 960	6 318	8 241	1 358	1 520	124
2018	3 332	2 976	1 464	134	3 142	3 885	3 977	6 495	8 321	1 364	1 641	101
2019	3 541	3 077	1 446	130	3 559	2 159	4 139	7 361	7 842	1 256	1 677	89

По утврђеној методологији обрачунавања уписаности (свих лица која имају формални правни уговор о запослењу са послодавцем) а који се узима као годишњи просек из марта и септембра текуће године, примећује се благи пораст уписаности од 2015 до 2019г.. Табела приказује уписаност према делатностима и привредним секторима.

Подаци о корисницима

Центар за социјални рад током године користећи апликативни софтвер за вођење евиденције и документације о корисницима евидентира све улазне индикаторе битне за накнадни рад стручних радника. На основу тих података врши се иницијална евиденција, формирање сета образаца за стручни рад, доношење решења у првостепеном управном поступку и свако друго евидентирање битно за пружање услуга и примену мера ка подносиоцима захтева и активним корисницима.

Касније током извештајних периода и у тренутним ситуацијама ти подаци служе за детаљне анализе и статистике.

И овај, годишњи извештај о раду Центра темељи се искључиво на тим подацима и зависи о конзистентности података и степена ажурности у раду стручних радника.

Ипак основа статистичке слике стручног рада Центра су две врсте индикатора:

1. Потребе и проблеми корисника
2. Мере у услуге социјалне, породично-правне заштите

Када се каже да неко лице подноси захтев за остваривање неког права, пре свега треба имати на уму та то лице има неку потребу коју треба да задовољи или проблем који треба да реши. Правилником о организацији, нормативима и стандардима рада центра за социјални рад, прописани су ти индикатори који одређују врсту проблема и сврставају кориснике у одређене категорије. Управо на основу ових индикатора добијамо прегледе који нам групишу лица-кориснике у одређене категорије (материјално угрожена лица, лица са посебним потребама, злостављана лица... итд)

Исто тако у току поступка вођења случаја или пружања неке услуге, Центар евидентира сваком кориснику коју је врсту услуге пружио или којом мером је корисник сагледан. Свако лице-корисник може имати више проблема и потреба у моменту јављања и тражења помоћи од Центра (материјално угрожено лице које је пријавило злостављање) и може му се пружити више адекватних мера ради задовољавања одређених потреба и санирања одређених неповољних стања. (корисник-ца може бити привремено смештен-а у установу за смештај лица над којима је вршено насиље и истовремено се пружити нека врста материјалне подршке).

Иако не баш уобичајно за ову врсту извештаја дат је овај кратки увод како би се све будуће анализе и статистике приближиле свима који га читају а да претходно не морају бити из струке.

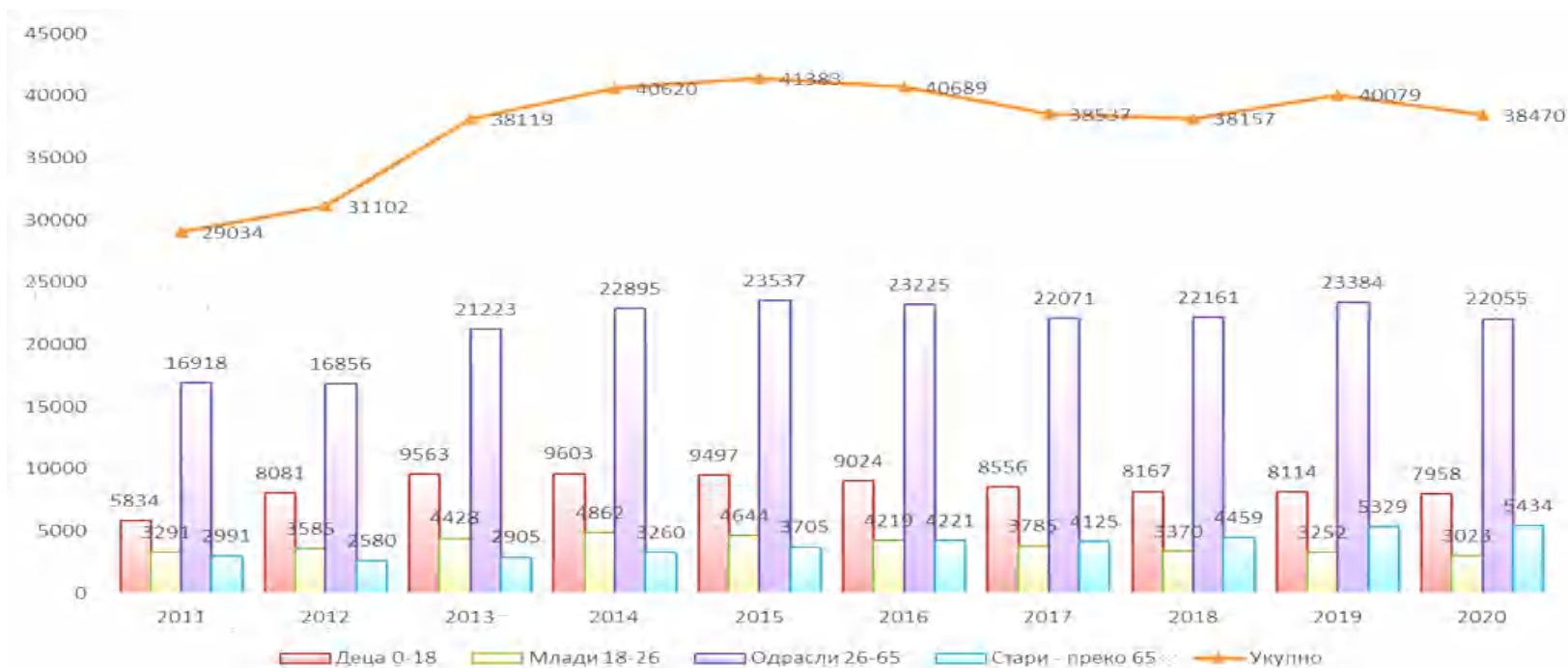
Ваља напоменути да су сви подаци представљени по узрасним групама и то кроз групу

Децe, младих, одраслих и старих.

Стање и кретање корисника 2011-2020

Ради прегледнијег увида у кретање броја корисника Центра за социјални рад „Свети Сава“ Ниш, ова табела и графикон (Табела 1) су дати за десетогодишњи период рада, прикупљања података и обраде истих.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Узрасна категорија										
Деца 0-18	5834	8081	9563	9603	9497	9024	8556	8167	8114	7958
Млади 18-26	3291	3585	4428	4862	4644	4219	3785	3370	3252	3023
Одрасли 26-65	16918	16856	21223	22895	23537	23225	22071	22161	23384	22055
Стари - преко 65	2991	2580	2905	3260	3705	4221	4125	4459	5329	5434
Укупно	29034	31102	38119	40620	41383	40689	38537	38157	40079	38470

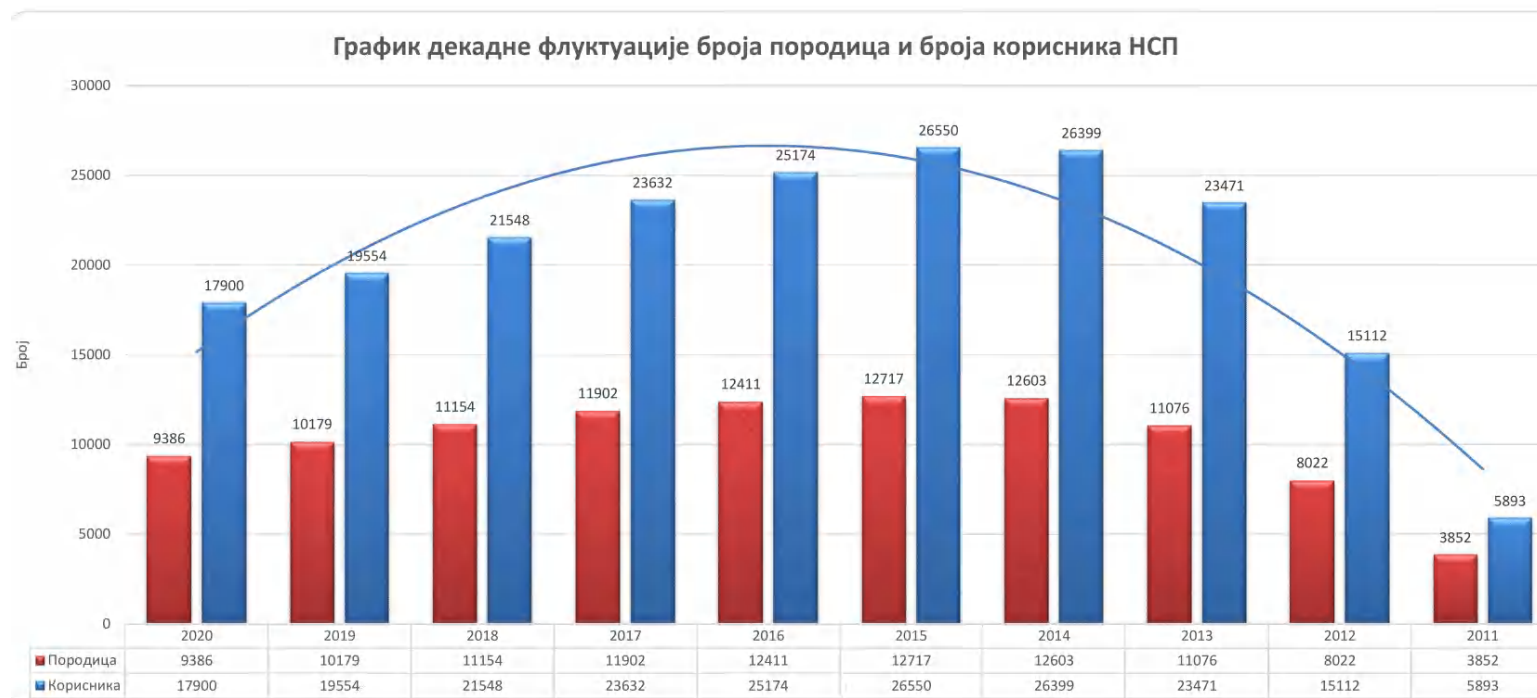
Пре него што објаснимо приказане бројеве у табели испод, потребно је појаснити појам **број корисника новчане социјалне помоћи**. Број корисника новчане социјалне помоћи представља број свих чланова породице која је стекла право на ову врсту материјалне подршке укључује **носиоца права на кога се води то право (решење) плус сви остали чланови породице који се налазе на истом решењу**.

Такође је битно објаснити да се током једне календарске године број породица и корисника мења нарочито у периоду преиспитивања права а који се манифестује обично смањењем корисника у последњем тромесечју године.

Поред тога Закон предвиђа прекид права на 3 месеца у току године, породицама који имају већи број од половине радно способних лица, тако да у току године **једна породица током календарске године улази и излази из система до два пута**.

Овај график.(График 2.) управо приказује **број породица** (мањи стубац) и **број корисника** (виши стубци) крозу **флукуацију** (број корисника НСП који током године улазе у систем, излазе и поново се реактивирају). Тај број је из тог разлога већи од месечног приказа броја породица и корисника (График 3) на наредној страни.

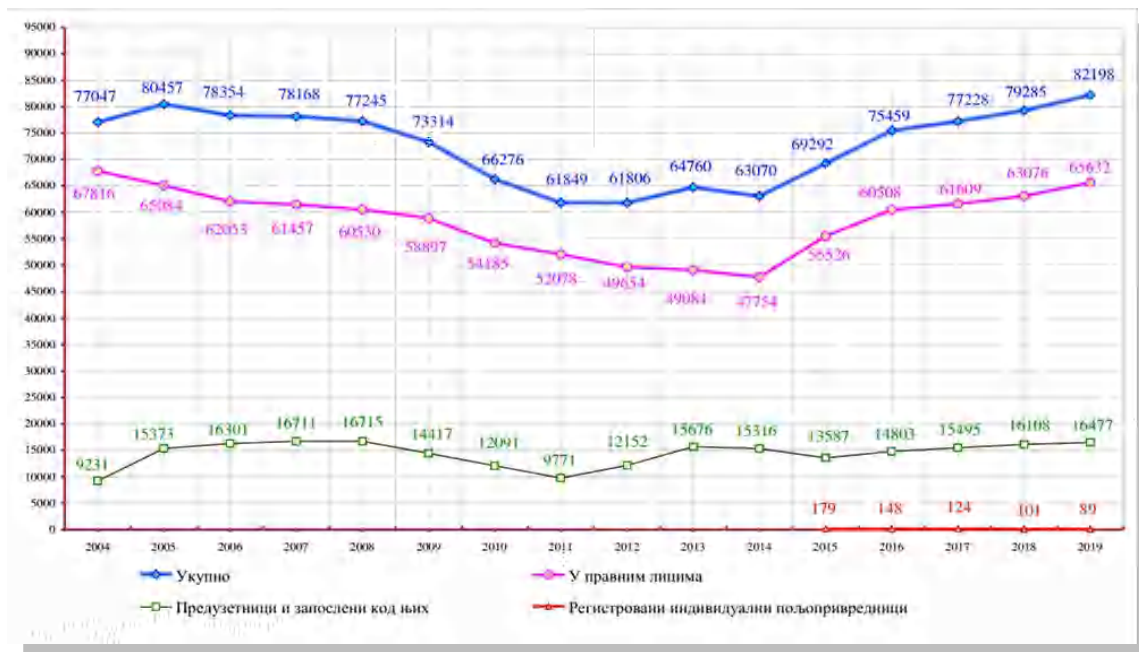
График 2.

Гледано по месецима у 2020г. број породица и корисника новчане социјалне помоћи (График 3.) је имао логичан раст у периоду и након укидања ванредног стања јер је одлуком надлежног Министарства продужени рокови важења права на новчану социјалну помоћ као и то да су нови захтеви за ово право остваривани на основу захтева док је Центар по службеној дужности пробављао и сада прибавља документацију потребну за признавање права на НСП.

Уколико упоредимо индикаторе уписаности радно способних лица (график 3)⁷ и број корисника новчане социјалне помоћи, доћи ћемо до закључка да се са повећањем броја запослених лица на територији града Ниша,

смањило број корисника новчане социјалне помоћи (график 4).

⁷ Извор података: Републички завод за статистику Србије, Статистика становништва, Саопштење СН70 – Процене становништва, 2019, број 172 од 01.07.2020 и Статистички билтен града Ниша бр. 4-6 (2020.)

Преглед кретања корисника по узрастим категоријама

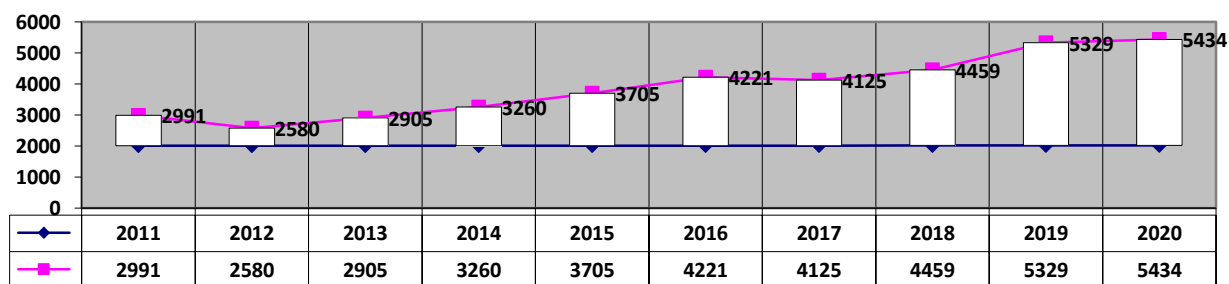
Структура корисника на евиденцији Центра (увек има један процентуални паритет где група одраслих од 26-65г. чини процентуално најзаступљенију категорију корисника и то 57,33% (22055) од укупног броја активних корисника у току године. У тој старосној групи највећи број корисника су **корисници материјалне подршке** (новчана социјална помоћ, једнократне новчане помоћи, нега и помоћ другог лица, корисници субвенција, корисници статуса енергетски заштићеног купца.)

Следе деца до 18г. у проценту од 20,68% и млади 8,06%.

(Табела 5)

ДЕЦА, МЛАДИ, ОДРАСЛИ, СТАРИЈИ	Пензионери М	Пензионери Ж	Пензионери	Реактивирањани	Реактивирањани	Реактивирањани	Новци М	Новци Ж	Новци	Укупно М	Укупно Ж	Укупно	У пасивну М	У пасивну Ж	У пасивну	Старији М	Старији Ж	Старији
ДЕЦА	3534	2881	6315	267	236	503	672	469	1140	4373	3685	7058	519	370	889	3854	3206	7060
МЛАДИ	1192	1286	2478	111	129	240	123	202	325	1420	1597	3017	292	292	584	1134	1305	2439
ОДРАСЛИ	3765	10219	18968	664	907	1671	613	683	1496	10246	11809	22055	1437	1447	2884	8609	10362	19171
СТАРИЈИ	349	2811	4780	56	103	159	216	299	515	2221	3213	5434	304	364	668	1917	2849	4766
УКУПНО:	15344	17177	32521	1096	1375	2473	1624	1652	3475	18268	20204	38470	2652	2462	5034	15714	17722	33436

Категорија старијих преко 65 година (14,13%) једина има стални тренд постепеног раста уназад читаву декаду што показује (Табела 6.) да тај део популације грађана Ниша везан за социјалну подршку и интервенцију локалне заједнице више од осталих (наравно у процентуалном а не апсолитном броју). Опет логично је да се та популација грађана у стању социјалне потребе стално допуњује из радно способне популације одраслих особа које се у радно активном периоду не обезбеде у материјалном смислу, не задрже добре и стабилне социјалне и породичне везе као и солидан социо материјални статус.

Из тог разлога, акценат на стратегијске документе који се тичу социјално заштитне функције локалне заједнице требао би бити добрим делом усмерен на социјално-материјалној и социјално-психолошкој подршци најстаријим суграђанима, као популацији која је веома осетљива на социо-економска догађања или ситуације попут последње пандемије Covid-19 у 2020г.

Појава новог соја инфективног патогена који је у целом свету па и код нас у моменту појаве био непознаница, изазвао је велике проблеме, управо популацији најстаријих о којој је овде реч.

То су проблеми: 1.очувања здравља и живота најстаријих, 2.снабдевања животним намирницама и хигијенским средствима, 3.очувања комуникације и социјалних контаката са породицама 4.доступности свих врста услуга

Центар за социјални рад се и сам нашао у специфичним условима обављања своје основне делатности па је пружање услуга инвалидним и старим лицима чинио реорганизовањем послова, људства, служби и материјалних и логистичких средстава.

Пре свега број пружених услуга и мера према старим лицима смештеним у установама социјалне заштите (домовима) ишао је од интервенција код других установа (пре свега здравственим), хитним реаговањем у успостављању контаката са сродницима до материјалне подршке старим лицима која се налазе ван затвореном система социјалне заштите у виду испоручивања прехранбених пакета и хигијенских пакета на кучну адресу старих и инвалидних лица

- ✚ 368 ургентних пакета корисницима новчане социјалне помоћи преко 65г. на кућну адресу
- ✚ 439 ургентних новчаних једнократних помоћи у износу од 2500 дин.(у вредности прехранбено-хигијенских пакета) исплаћених на шалтерима градских општина
- ✚ У исто време Центар је преко своје службе за пружање помоћи у кући пружио 975 врста услуга инвалидним и старим лицима.
- ✚ Центар је у време акутне епидемије короне спровео 125 поступка престанка смештаја у установама социјалне заштите за одрасла и остарела лица. 87 престанака смештаја је настало услед смрти корисника. За све ове кориснике осим административног дела процедуре прекида смештаја, морао се и исплатити поступак укола за лица без сродника у финансијском и логистичком смислу.
- ✚ Такође стручне службе Центра за социјални рад су у периоду вредног стања и карантина за стара лица обезбедиле потписивање 357 овлашћења од стране примаоца пензија, корисника неге и помоћи другог лица и новчане социјалне помоћи како би им новац подигло и уручило лице које су сами и својеручно овластили а преко центра.

Све ове услуге и мере спроведене су у условима 50% редукованог броја радника Центра због епидемијских мера.

У узрасној групи „одрасли“ 86.01% (18988) корисника је прешло као активно из 2019 у 2020г., јер се ради о оној категорији грађана у активном периоду живота који имају проблем материјалне угрожености па су то углавном корисници новчане социјалне помоћи (у децембру 12793 корисника). Ту су и корисници једнократних новчаних помоћи који нису истовремено и уживаоци права на НСП (новчану социјалну помоћ) и то су пре свега радно ангажована лица која остваре једнократну новчану помоћ. Такође у категорији одраслих лица велика је заступљеност корисника субвенционог плаћања комуналних услуга а који нису то право стекли

на основу статуса корисника НСП. Они припадају по основу остваривања права на субвенције, особама са инвалидитетом која остварују ово право преко удружења, затим грађани који истварују право на субвенције на основу социјалне карте и на основу статуса учесника ратних сукоба 90тих.

Нове кориснике који се по први пут јављају Центру и улазе у евиденцију чине, нови корисници НСП, корисници породично правне и старатељске заштите. Велики је број **пренетих** активних корисника који су у систему заштите и после 31.12.2019.(Табела 7)

ДЕЦА , МЛАДИ , ОДРАСЛИ , СТАРИЈИ	Пренети М	Пренети Ж	Пренети	Реактивирани	Реактивирани	Реактивирани	Нови М	Нови Ж	Нови	Укупно М	Укупно Ж	Укупно	У последу М	У последу Ж	У последу	Старије М	Старије Ж	Старије
ДЕСА	3434	2881	6315	267	236	503	672	468	1140	4373	3585	7958	519	379	898	3854	3206	7060
МЛАДИ	1192	1266	2458	111	129	240	123	202	325	1426	1587	3023	292	282	584	1134	1305	2439
ОДРАСЛИ	8769	10219	18988	664	907	1571	813	683	1496	10246	11809	22055	1437	1447	2884	8809	10362	19171
СТАРИЈИ	1949	2811	4760	56	103	159	216	299	515	2221	3213	5434	304	364	668	1917	2849	4766
УКУПНО:	15344	17177	32521	1098	1376	2473	1824	1652	3476	18266	20204	38470	2552	2482	5034	15714	17722	33436

Узрасне категорије деце (до 18г. и **младих од 18-26г.** чине процентуално највећим делом деца носиоци и сауживаоци права на материјалне видове подршке (новчана социјалне помоћ, негу и помоћ другог лица...). Ипак за стручни рад најосетљивије групе деце су оне које се прате годинама а припадају категорији деце без родитељског старања, без адекватног родитељског старања, деца са проблемима у понашању, деца са сметњама у развоју као и деца која су претрпела неки од видова насиља било директно или индиректно. (Табела 8)

ДЕЦА , МЛАДИ , ОДРАСЛИ , СТАРИЈИ	Пренети М	Пренети Ж	Пренети	Реактивирани	Реактивирани	Реактивирани	Нови М	Нови Ж	Нови	Укупно М	Укупно Ж	Укупно	У последу М	У последу Ж	У последу	Старије М	Старије Ж	Старије
ДЕСА	3434	2881	6315	267	236	503	672	468	1140	4373	3585	7958	519	379	898	3854	3206	7060
МЛАДИ	1192	1266	2458	111	129	240	123	202	325	1426	1587	3023	292	282	584	1134	1305	2439
ОДРАСЛИ	8769	10219	18988	664	907	1571	813	683	1496	10246	11809	22055	1437	1447	2884	8809	10362	19171
СТАРИЈИ	1949	2811	4760	56	103	159	216	299	515	2221	3213	5434	304	364	668	1917	2849	4766
УКУПНО:	15344	17177	32521	1098	1376	2473	1824	1652	3476	18266	20204	38470	2552	2482	5034	15714	17722	33436

ДЕТАЉНИ ПРИКАЗ АКТИВНИХ КОРИСНИКА ПО УЗРАСНИМ ГРУПАМА КРОЗ 2019-2020

2019

ДЕЦА , МЛАДИ , ОДРАСЛИ , СТАРИЈИ	Пренети М	Пренети Ж	Пренети	Реактивирани	Реактивирани	Реактивирани	Нови М	Нови Ж	Нови	Укупно М	Укупно Ж	Укупно
ДЕСА												
0 - 2 год	21	218	429	4	5	9	186	183	369	401	406	807
3 - 5 год	474	457	931	38	39	77	102	88	170	614	564	1178
6 - 14 год	5757	5503	11260	178	146	324	232	103	335	2267	1749	3956
15 - 17 год	880	752	1632	115	80	203	258	82	338	1251	922	2173
МЛАДИ												
18 - 29 год	1293	1378	2671	125	145	270	122	189	311	1540	1712	3252
ОДРАСЛИ												
30 - 59 год	3210	3610	6820	91	98	189	770	682	1452	8531	11190	20721
60 - 84 год	1945	275	2321	91	67	158	108	76	184	1545	1118	2663
СТАРИЈИ												
85 - 99 год	727	571	1298	28	24	52	71	83	154	828	678	1504
70 - 80 год	554	905	1459	25	29	51	80	118	198	666	1052	1718
51 - 69 год	825	1228	2053	13	40	53	63	139	202	702	1405	2107
УКУПНО:	15126	17092	32218	1105	1181	2286	1990	1723	3713	19283	20796	40079

2020

ДЕЦА, МЛАДИ, ОДРАСЛИ, СТАРИЈИ	Пренети М	Пренети Ж	Пројекти	Реактивирани	Реактивирани	Реактивирани	Нови М	Нови Ж	Нови	Укупно М	Укупно Ж	Укупно
ДЕЦА												
- 2 год.	211	227	438	6	1	7	211	205	416	428	433	861
3 - 5 год.	496	450	926	24	38	62	83	74	167	613	542	1155
6 - 14 год.	1787	1454	3241	158	125	283	217	114	331	2162	1603	3855
15 - 17 год.	840	770	1710	79	72	151	151	75	226	1170	817	2087
MLADI												
18 - 25 год.	1182	1266	2458	111	129	240	123	202	325	1426	1597	3023
ODRASLI												
26 - 59 год.	7488	8219	16687	568	854	1412	714	619	1333	8740	10692	19432
60 - 64 год.	1201	1000	2301	106	53	159	99	84	183	1508	1117	2623
STARIJI												
65 - 69 год.	724	615	1339	20	36	56	64	58	122	808	709	1517
70 - 80 год.	582	495	1077	19	32	51	81	118	199	682	1045	1727
81 - год.	843	1301	1944	17	35	52	71	123	194	731	1459	2190
УКУПНО:	15344	17177	32521	1098	1375	2473	1324	1652	3476	15266	20204	38470

Закључићемо да се број корисника на евиденцији Центра креће према природном законитошћу преливања из групе у групу са старењем деце, младих и одраслих ка старима. Такође, број и заступљеност одређених старосних група корисника бива условљена и неким друштвеним, економским као и специфичним као што је пандемија која је обележила извештајну 2020. годину.

Ипак тренд одржања броја корисника на одређеном нивоу је присутан и ситуационо је условљен крупнијим природним и социјалним факторима.

О заштити коју центар пружа као установа са јавним овлашћењима и мере и услуге које примењује у заштити свих категорија грађана који по било ком правном основу имају право на неки од облика социјалне заштите, биће речи у наредном поглављу, пружене мере и услуге.

Подаци о оствареним правима, мерама и услугама

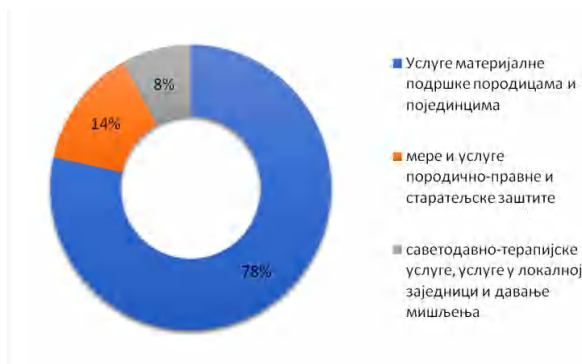
У овом делу извештаја бавићемо се конкретним пословима које је наш установа обављала у извештајном периоду. Центар свој правни основ за рад црпи из пренетих јавних овлашћења, као и по одлукама из области социјалне заштите које су у надлежности локалне самоуправе.

Табела 11.

ДЕЦА, МЛАДИ, ОДРАСПИ, СТАРИЈИ	Пренети М	Пренети Ж	Принети	Реактивирани	Реактивирани	Реактивирани	Нови М	Нови Ж	Нови	Укупно М	Укупно Ж	Укупно
СТАРАТЕЉСКА ЗАШТИТА	1155	1177	2132	7	1	8	07	94	191	1258	1272	2531
УСВОЉЕЊЕ									2		2	2
НАЈОР НАД ВРШЕЊЕМ РОДИТЕЉСКОГ ПРАВА	35	22	47				7	6	13	32	28	60
ПОКРЕТАЊЕ ПОСТУПАКА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА КОРИСНИКА												
СПРЕВОЂЕЊЕ/ПРАЋЕЊЕ ВАСПИТНИХ НАЛОГА И ВАСПИТНА МЕРА	148	14	392				12	1	13	160	15	175
МАТЕРИЈАЛНА ПОДРШКА	8437	11738	24175	360	5490	7090	2993	2909	5902	16030	18137	34167
СТРУЧНИ ПОСТУПЦИ И ИНТЕРВЕНЦИЈЕ	9	8	11	152	171	323	815	685	1500	970	1184	2154
УСЛУГЕ У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ	308	324	832	4	111	11	31	32	53	333	566	899
УСЛУГЕ ПОДРШКЕ ЗА САМОСТАЛАН ЖИВОТ	4	4	4									4
САВЕТОДАВНО ТЕРАПИЈСКЕ УСЛУГЕ				14	22	36	119	180	278	133	162	315
УСЛУГЕ СМЕШТАЊА	433	540	973	1	9	4	25	34	59	459	577	1036
НАЛАЗИ И МИШЉЕЊА ПО ЗАХТЕВУ СУДА - АКО СЕ ОДНОСЕ НА ДЕЦУ				30	16	46	159	71	230	189	87	276
НАЛАЗИ И МИШЉЕЊА ПО ЗАХТЕВУ СУДА - АКО СЕ ОДНОСЕ НА ПУНОЛЕТНЕ					10	10	0	0	46	3	48	58
НАЛАЗИ И МИШЉЕЊА ДРУГИХ ИНСТИТУЦИЈА И ОСТАЛО				205	525	590	384	625	1009	589	1250	1639
УКУПНО:	11573	14027	25040	4013	10486	8301	4041	4968	9548	20167	23333	43506

У приказаној табели основних група мера и услуга социјалне и породично правне заштите по узрасним групама корисника, пратимо број пренетих, реактивираних, нових и укупно пружених.

Одмах се може приметити да су најзаступљеније услуге и мере које спадају у материјалну

подршку и то 78,54% од укупног броја пружених услуга.

Следе мере и услуге породично-правне и старатељске заштите свих узрасних група 13,66%.

Осталих 8% чине саветодавно-терапијске услуге, услуге у локалној заједници и давање мишљења у вези стручних поступака по захтеву судова и других институција.

Квантитативни однос приказаних груписаних услуга је у приличној диспропорцији јер материјална подршка носи $\frac{3}{4}$ послова Центра. Ипак, број услуга и мера које се примене и тежина и захтевност у току поступка је у обрнутој пропорцији.

Наиме, вођење случаја у категоријама осталих 25% мера, и услуга које се тичу породично-правне и старатељске заштите је јако временски захтеван процес, професионално тешко и укључује већи број учесника у поступцима. Заштита деце и младих као и остале две групе корисника захтева укљученост већег броја профила стручних радника као и надзор супервизора. Оптерећење и временски захват на вођењу случаја насиља, или измештања деце из нефункционалних и дезинтегрисаних породица је у приличној мери веће него рад на многим видовима материјалне подршке . Тако да када се ове две димензије различитих врста послова у Центру укрсте (број одређених облика заштите и тежина и захтевност), добија се сразмера оптерећености пословима који су бројчано мали са оним који имају велике бројеве.

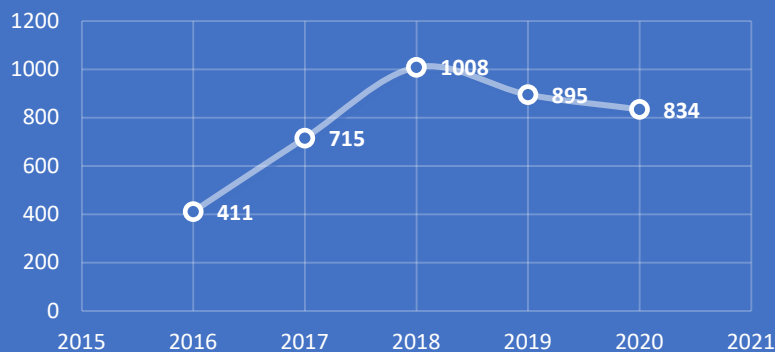
Послови у вршењу јавних овлашћења и породично-правне заштите

У наредним табелама приказаћемо рад стручних служби за децу и младе и одрасле и старе у пословима који су Законом поверени у склопу јавних овлашћења.

Број налаза и стручног мишљења на захтев суда, у парницама у којима се одлучује о заштити права детета или о вршењу, односно лишењу родитељског права у току 2020. године		
Поступак пред судом	Број налаза и мишљења	Број деце
Вршење родитељског права	104	144
Регулисање личног односа детета и родитеља	156	195
Извршни поступак у регулисању виђања детета и родитеља	0	0
Издржавање детета	0	0
Лишење родитељског права	6	9
Кривични поступак против родитеља због занемаривања и злостављања детета	2	2
Прекршајни поступак	0	0
Поступак за заштиту права детета	3	3
Укупно	271	353

Посебно компликован, осетљив и тежак сегмент рада Центра представља рад на превенирању и заштити деце, младих, одраслих и старих у случајевима породичног и партнерског насиља.

ПЕТОГОДИШЊИ ПРЕГЛЕД ПРИЈАВА НАСИЉА

Бројеви пријава насилних радњи у току 2020г. у односу на претходне године је нешто мањи, за око 7% у односу на 2019.год. Може се предпоставити да је јачање кохезије породица у времену кризе око пандемије имало утицаја на смањење насиља у партнерским и породичним односима.

Као додатно поткрепљење овој предпоставци (јер истраживања нису вршена о овој појави и корелацији броја пријава насиља пре и за време карантина), је ова анализа броја пријава за исти период дана 74 дана пре карантина и исто толико дана за време и након карантина (како би имали једнак временски оквир).

Табеле потврђују смањени број пријава насиља у периоду карантина.

Период пре увођења ванредног стања и карантина				Период за време карантина			
Доминантни облик насиља	Пол жртве		Укупно	Доминантни облик насиља	Пол жртве		Укупно
	М	Ж			М	Ж	
1 ДЕЦА				1 ДЕЦА			
1 ФИЗИЧКО НАСИЉЕ		3	3	1 ФИЗИЧКО НАСИЉЕ	3	3	6
2 ПСИХИЧКО НАСИЉЕ		2	2	2 ПСИХИЧКО НАСИЉЕ	1		1
ЗБИР ДЕЦА		5	5	ЗБИР ДЕЦА	4	3	7
2 МЛАДИ				2 МЛАДИ			
1 ФИЗИЧКО НАСИЉЕ	3	10	13	1 ФИЗИЧКО НАСИЉЕ	5	5	10
2 ПСИХИЧКО НАСИЉЕ	1	3	4	2 ПСИХИЧКО НАСИЉЕ		6	6
ЗБИР МЛАДИ	4	13	17	ЗБИР МЛАДИ	5	12	17
3 ОДРАСЛИ				3 ОДРАСЛИ			
1 ФИЗИЧКО НАСИЉЕ	15	65	80	1 ФИЗИЧКО НАСИЉЕ	8	51	59
2 ПСИХИЧКО НАСИЉЕ	11	34	45	2 ПСИХИЧКО НАСИЉЕ	8	30	38
3 СЕКСУАЛНО НАСИЉЕ		1	1	ЗБИР ОДРАСЛИ	16	81	97
ЗБИР ОДРАСЛИ	26	100	126	ЗБИР ОДРАСЛИ	16	81	97
4 СТАРИЈИ				4 СТАРИЈИ			
1 ФИЗИЧКО НАСИЉЕ	8	10	18	1 ФИЗИЧКО НАСИЉЕ	4	10	14
2 ПСИХИЧКО НАСИЉЕ	4	3	7	2 ПСИХИЧКО НАСИЉЕ	7	5	12
ЗБИР СТАРИЈИ	12	13	25	ЗБИР СТАРИЈИ	11	15	26
5 И КОРИСНИЦИ НЕПОЗНАТЕ СТАРОСТИ				5 И КОРИСНИЦИ НЕПОЗНАТЕ СТАРОСТИ			
ЗБИР И КОРИСНИЦИ НЕПОЗНАТЕ СТАРОСТИ				ЗБИР И КОРИСНИЦИ НЕПОЗНАТЕ СТАРОСТИ			
УКУПНО	42	131	173	УКУПНО	36	111	147

Примарни проблем примене заштитних мера од насиља у периоду карантина, представљало је измештање деце жртава насиља из насилног окружења, а да се при томе испоштују све препоруке и захтеви које је кризни штаб владе Републике Србије и ресорно Министарство испоставило као приоритет, а то је заштити децу жртве насиља а при томе строго водити рачуна о здравственом ризику и безбедности те деце при премештају у другу породицу или установу.

И у ово м периоду примењене су заштитне мере и то:

Поступци које је ЦСР предузимао у случајевима заштите деце

Поступци које је ЦСР предузимао у току ванредног стања (15.03. - 07.05.2020) у случајевима заштите деце од насиља у породици			
Врста поступка	Број деце		Укупно
	Девојчице	Дечаки	
Издавање - број деце која су издвојена из породице (са или без)	4	1	5
Покретање поступака пред судом	0	0	0
Пружање материјалне, правне или стручно саветодавне подршке	4	1	5
Упућивање детета на услуге других одговарајућих установа	2	0	2
Упозоравање родитеља на недостатке у вршењу родитељског пра	0	0	0
Нешто друго	0	0	0
УКУПНО	10	2	12

Укупан број пријава насиља у породици у 2020. године износи 834.

- ❖ 76,1% особа женског пола, су биле изложене насиљу (од укупног броја жртава)
- ❖ 55 % случајева то су особе женског пола, које припадају старосној групи „одрасли“,
- ❖ 8,4 % су „млади“ женског пола.

Процентуална расподела примарног вида насиља изгледа овако:

- ❖ 61% физичко насиље, а најприсутније је код „одраслих“.
- ❖ 39,6% је емоционално-психичко насиље које заправо претходи физичком насиљу и готово је увек у пару са физичким насилним радњама.
- ❖ Иако се одвојено евидентирају чине упарену појаву која доводи жртву у положај угрожавања живота и здравља.

Број пријављених случајева породичног насиља у току 2020.године (према подацима интерног тима ЦСР) према доминантној врсти насиља, старости и полу жртве насиља									
Доминантна врста насиља	Старост жртве насиља								УКУПНО
	Деца		Млади		Одрасли		Старији		
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	
Физичко насиље	7	24	11	39	74	278	22	46	501
Сексуално насиље	0	1	0	1	0	1	0	0	3
Психичко насиље	6	3	1	30	53	181	26	30	330
Економско насиље	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Друго	0	0	0	0	0	0	0	0	0
УКУПНО	13	28	12	70	127	460	48	76	834

Као редован образац понашања насиље у породици се појављује у преко 40% случајева, а у 35 % случајева се појављује као изоловани инцидент, први пут. Упркос општрим мерама Закона о спречавању насиља у породици, понављање насилних радњи поготову над женама у категорији од 26-65г. и то у брачним и ванбрачним заједницама је сигнал да се нешто мора урадити на спречавању и умањењу ризика рецидива насиља.

Ипак Закон о спречавању насиља у породици и Породични закон је омогућио да се мерама против насилника спречи извршење тежих кривичних дела, као што су тешке повреде и убиство.

Број изречених мера заштите од насиља у породици (према Породичном закону) евидентираних у ЦСР у току године према врсти мера	
Врста мере	Број изречених мера
Издавање налога за исељење из породичног стана или куће без обзира на право својине/закупа непокретност	424
Издавање налога за усељење у породични стан или кућу без обзира на право својине/закупа непокретности	0
Забрана приближавања члану породице на одређеној удаљености	853
Забрана приступа у простор око места становања или места рада члана породице	0
Забрана даљег узнемиравања члана породице	0
Укупно	1277

Број хитних мера изречених учиниоцима у току године (према Закону о спречавању насиља у породици) према врсти мере и службеном лицу које изриче меру			
Број хитних мера	Службено лице које изриче меру		Укупно
	Полицијски службеник	Суд	
Мера привременог удаљења учиниоца из стана	0	424	424
Мера привремене забране учиниоцу да контактира жртву насиља и прилази јој	0	762	762
Укупно	0	1186	1186

Што се тиче старатељске заштите, ова мера се примењује ка свим лицима која због своје умањене или потпуно недистајуће пословне способности не могу да се брину о сопственом здрављу, безбедностим, правим и интересима, као нити о имовини коју поседују.

Центар у редовним годишњим процедурама разматрања старатељских извештаја врши надзор, контролу и корекцију заштите права и интереса лица под старатељством. Преглед сктивне старатељске заштите изгледа као на наредним табелама.

Старатељска заштита може бити **стална или привремена**, стим да могу да је обављају непосредно стручни радници Центра или дуга физичка лица. Институт привременог старатељства не захтева судски поступак лишења пословне способности лица која се стављају под ову заштиту али је привременог или ургентног карактера са снагом сталног старатељства. Према овим лицима старатељи имају законску обавезу подношења редовних и ванредних извештаја о вршењу старатељске функције, које Центар одобрава или не одобрава.

Укупан број решења о сталном старатељству, према евиденцији из старатељских књига, на дан 31.12. према старости и полу корисника			
Старост корисника са решењем о сталном старатељству	Број корисника		Укупно
	М	Ж	
Млади	20	18	30
Одрасли	127	87	214
Старији	48	67	115
Укупно	195	162	367

Привремено старатељство је веома чешћи облик мере старатељске заштите, јер му је природа и намена да што хитније произведе дејство, односно заштити права и интересе лица које се ставља под привремено старатељство.

Велики је број узрока и правних послова у којима се ова мера примењује. Код малолетних лица у поступцима хитног измештања из средина које угрожавају здравље и живот малолетника, код пунолетних у поступцима заштите имовине и лица као и у заступању у правним стварима у којима сами корисници нису способни да учествују. Код старих како би се заступали интереси у току смештаја у установе социјалне заштите, споровима, као и располагања имовином и новцем.

Број решења о ПРИВРЕМЕНОМ СТАРАТЕЉСТВУ на дан 31.12. (за све пунолетне кориснике на евиденцији ЦСР- пренети и нови) према старости и полу корисника			
	Број корисника		Укупно
	М	Ж	
Млади	46	37	83
Одрасли	467	297	764
Старији	260	516	776
Укупно	773	850	1623

Заштита малолетних лица у сукобу са законом и асоцијалним понашањем

Приблем малолетне делинквенције и асоцијалног понашања је присутан у нашем друштву и у граду Нишу деценијама. И ова појава је условљена социјалним дешавањима, економском ситуацијом као и глобалним дешавањима која долазе до младих путем све раширенијим медија и интернета.

Центар за социјални рад у оквиру својих наджености а у складу са Законом о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица као и Породичним законом има обавезу да учествује и спроводи поступке заштите мал. лица починиоца кривичних и прекршајних дела. Такође стручни радници центра су у обавези да као представници органа старатељства учествују у припремним судским рочиштима као и да присуствују саслушању мал. који су приведени или притворени.

Број малолетника где је Центар учествовао као орган старатељства и учествовао у предлагању мера заштите малолетника дат је у следећим табелама.

Малолетници са проблемима у понашању на евиденцији ЦСР у години према старости				
Старосна структура	Пренети	Новоевидентирани	Реактивирани	Укупно
до 14 год. (кривично неодговорна деца)	75	30	1	106
14 - 15	33	18	0	51
16 - 17	105	12	0	117
18 - 20	5	4	0	9
Укупно	218	64	1	283

Малолетници у сукобу са законом на евиденцији ЦСР у години према старости				
Старосна структура	Пренети	Новоевидентирани	Реактивирани	Укупно
до 14 год. (кривично неодговорна деца)	13	23	0	36
14 - 15	11	3	0	14
16 - 17	207	125	8	340

18 - 20	0	0	0	0
Укупно	231	151	8	390

У односу на 2019г. и број од 356 малолетника са проблемима у понашању у 2020г. је број ове врсте малолетничке социјалне патологије смањен за 19%.

Ипак број малолетника у сукобу са законом је од 2018 имао тренд раста од 355 – 369 до 390.

Да ли се и пандемијска криза и период после lockdown-а одразила на повећан број чињења кривичних дела код малолетника остаје питање за истраживаче.

Смештај деце у хранитељске породице

Укупан број деце корисника породичног смештаја на евиденцији ЦСР (пренети и нови корисници) према узрасту и полу у току године							
Врста смештаја	Укупно 0 - 2	Укупно 3 - 5	Укупно 6 - 14	Укупно 15 - 17	Укупно М	Укупно Ж	Укупно
Смештај у сродничку хранитељску породицу	0	0	15	18	15	18	33
Смештај у другу хранитељску породицу	19	18	65	47	88	61	149
Укупно	19	18	80	65	103	79	182

У табели смештај деце у хранитељске породице, дата је структура деце по годинима и према типу хранитељских породица.

Број деце на овој врсти смештаја се креће дужи низ година око 200 стим што се највећи број деце управо из овог типа отворене заштите осамостаљује, враћа у биолошке породице или иде на усвојење.

Послови материјалне подршке грађана и примена локалних права

Центар је у прошлој 2020-ој години, пружио већи број облика материјалне подршке грађанима града Ниша. Посебно у периоду од 15.марта па до краја године исплаћен је велики број једнократних новчаних помоћи као помоћ најугроженијим грађанима који су у систему социјалне заштите. Тако је Закључком градског већа бр.419-1/2020-03 од 02-јуна 2020г. предложено Центру да се исплате једнократне новчане помоћи корисницима по основу незапослености, имаоцима социјалних карти, лицима са инвалидитетом која су чланови удружења инвалида, борцима улесницима оружаних сукоба деведесетих као и грађанима који су по утврђеним критеријумима ослобођени плаћања комуналних услуга.

За ту потребу Центар је у року од 5 радних дана израдио спискове за исплату 5194 ЈНП по градским општинама где се у општинским услужним центрима исплаћивала ова врста новчане помоћи. Исплата је почела од 12.јуна и за недељу дана исплаћено је 3598 корисника.

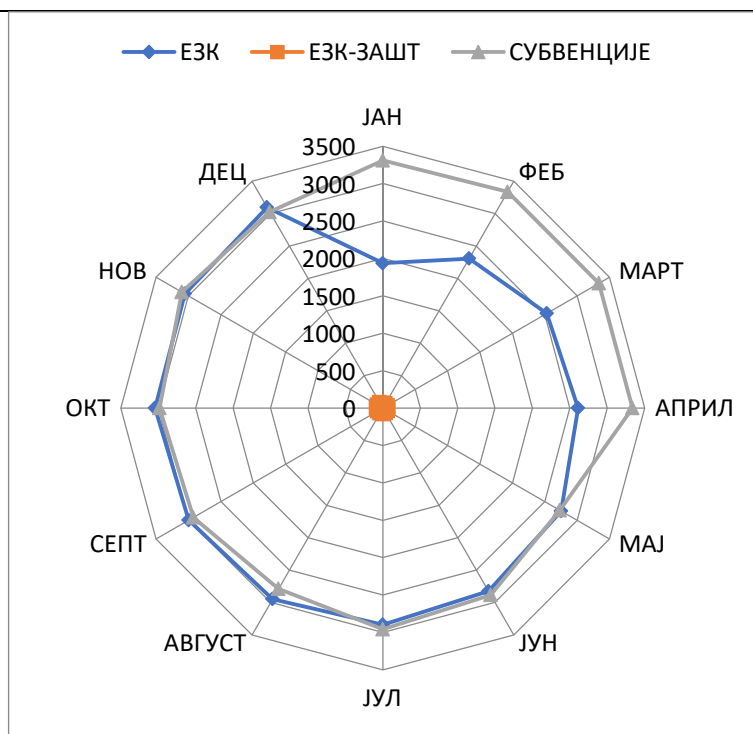
Пре тога на самом почетку по проглашењу епидемије у Србији а после 15. Марта. Подељено је преко 3500 прехранбено хигијенских пакета корисницима новчане социјалне помоћи по основу неспособности за рад, и једнородитељским породицама.

Израда спискова за субвенционо плаћање комуналних услуга је текла без прекида и редовно су слати спискови грађана за попуст овлашћеним службана Обједињене наплате. Током 2020 г. 3062 породице је уживало ово право.

Такође процес издавања уверења за сервис Е-беба текао оје нормално и путем онлине сервиса и рада од куће издато је **2229 уверења** која су прослеђена надлежним службама Градске управе за друштвене делатности.

Сваког месеца стручне службе центра су формирали спискове корисника са стеченим статусом енергетски заштићених купаца

	ЕЗК	ЕЗК-ЗАШТ	СУБВЕНЦИЈЕ
ЈАН	1935	69	3310
ФЕБ	2308	71	3336
МАРТ	2532	75	3336
АПРИЛ	2610	77	3336
МАЈ	2752	78	2731
ЈУН	2827	79	2884
ЈУЛ	2896	82	2956
АВГУСТ	2947	82	2789
СЕПТ	2996	85	2924
ОКТ	3044	88	2984
НОВ	3055	88	3102
ДЕЦ	3098	89	3026
ПРОС.	2750	80	3062

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ САВЕТОВАЛИШТА ЗА ПОРОДИЦУ

- ✚ У Саветовалишту за породицу запослена су два стручна радника.
- ✚ Саветовалиште за породицу остварује делатност као посебна радна јединица Центра за социјални рад "Свети Сава" у Нишу.

Услед опште ситуације у земљи изазване епидемијом и увођењем ванредног стања, рад у Саветовалишту за породицу организован је у складу са општим препорукама ресорног министарства. У периоду трајања ванредног стања организоваан је рад од куће путем on line и телефонског саветовања и информисања клијената. Број саветодавних и информативних сеанси организованих на овај начин је 75. Клијенти који су се у овом периоду јављали најчешће су припадали категорији постразводне проблематике, или су били у поступку развода, те су тражили усмерења око организовања виђења са дететом/цом у измењеним околностима. Позиви су често били информативног типа, тицали се међуинституционалне сарадње, па су клијенти усмеравани и ка другим институцијама (МУП, здравствени систем). Било је и кратких терапијских интервенција у ситуацији кризе и ескалације већ постојећих симптома. Један број интервенција био је усмерен на функционалност породичног система у кризним околностима, коришћење стратегија за превладавање стреса, родитељске стратегије, усклађеност у односу на информације које се пружају деци као и одржавање већ постојеће дневне рутине.

- ✚ Укупан број терапијских, саветодавних и информативних сеанси у Саветовалишту за породицу у 2020. години (укључујући и рад од куће) је 355. Број терапијских, информативних и саветодавних сеанси је нешто мањи у односу на претходну годину, што је условљено поштовањем приоритета у вези са смањењем ризика од ширења заразе.
- ✚ У 2020. години, највећи број корисника јављао се Саветовалишту за породицу самоиницијативно, 57% од укупног броја корисника. У неку врсту третмана у оквиру Саветовалишта укључено је 67% корисника. Са осталима је обављана нека друга врста услуге информативна или индивидуална, док је незнатан број корисника упућен некој другој институцији. Структура корисника у односу на овај критеријум је слична као и претходних година.
- ✚ Структура корисника у односу на пол и образовни статус је такође слична као и раније, највише је клијената са средњошколским и високошколским образовањем, (средњошколско 51%, високошколско 37%) у нешто већем проценту се обраћају жене. Међутим и даље је задржан тренд да када је проблематика партнерске

дисфункционалности у питању, жене и мушкарци иницирају саветодавно терапијски рад у сличном проценту, што говори у прилог промене доминантног контекстуалног дискурса да одговорност за релације у породици припада женама. Када говоримо о раду на родитељству, партнерском или након престанка заједнице, чешће се као иницијатори доласка у Саветовалиште јављају мајке, али не значајно, 33% у односу на 20% када иницијатива припада очевима.

Структура проблема корисника, карактеристике третмана

Највећи број корисника услуга и даље самостално иницира долазак, у(57%) што је у складу са једним од основних принципа рада Саветовалишта, који представља добровољност као почетну мотивацију и покретач рада на промени.

Број корисника упућених од стране осталих служби Центра за социјални рад сличан је прошлогодишњем (37%), задржава се тренд већег броја корисника који на овај начин долазе у Саветовалиште за породицу у односу на раније извештајне периоде. На овај начин изражена је потреба за већом сарадњом са другим службама Центра, са службом за заштиту деце и младих најчешће када се процени да су деца у поступку родитељског развода погођена неким обликом манипулације или када се изриче мера корективног надзора над вршењем родитељског права.

У том смислу започета је и едукација стручних радника екипе за заштиту деце и младих по типу интервизијске подршке на темељу најновије објављене књиге проф. др Гордане Буљан Фландер и Мије Рое „ Дијете у средишту“ (сукоба)“

Као и претходних година, већина корисника Саветовалишта долази због постојања више различитих проблема, који најчешће подразумевају истовремене тешкоће у личном, партнерском, родитељском и/или ширем породичном функционисању. Овај податак је значајан у односу на захтев за сложеношћу пружене услуге који из њега произилази.

У односу на врсту проблема, нема већих разлика у односу на претходни извештајни период. Доминирају проблеми у партнерском функционисању (29%) корисника. Следе проблеми у постразводном функционисању (18%), проблеми из спектра родитељског функционисања (17%) затим у поступку развода (13%) . Један број клијената се јавио због личних и развојних проблема.

Сложеност и врста третмана зависила је од сложености проблема клијената, њихових потреба и капацитета за саветодавно терапијски рад.

Услед сложености постразводне проблематике и све већег броја родитеља који у фази раздвајања или постразводном периоду манипулишу дететом/цом, ове године је реализован значајан број котерапијских сеанси.

Најчешћи третман избора је саветовање, које се организовало као индивидуално саветовање и као саветодавно усмеравање породице. Поред тога рађена је и породична (15%) као и брачна терапија(29%).

Потребе мањег броја корисника захтевале су упућивање на друге институције у локалној заједници, што је често подразумевало међусекторску сарадњу.

Превентивни рад је важан сегмент делатности Саветовалишта, . На тај начин Саветовалиште остварује једну од својих основних улога, превенција дисфункционалности у породичном, брачном и личном функционисању, међутим у овој години није било могуће организовати превентивни групни рад услед опште епидемиолошке ситуације, тако да је реализовано неколико гостовања на локалним телевизијама са циљем подизања психолошке културе грађана као и усмеравања у циљу превазилажења стреса у новонасталим околностима.

Традиционални октобарски сусрети у социјалној заштити, нису одржани услед општих мера превенције и забране окупљања.

У оквиру сарадње са другим институцијама терапеути Саветовалишта одржали су вебинер састанак са студентима Филозофског факултета, департмана за психологију, са темом приказа организације рада служби Центра за социјални рад као и места и учешћа психолога у процесу рада.

У току је припрема Монографије радова са прошлогодишњег стручног скупа.

Терапеути Саветовалишта за породицу активни су чланови Националне мреже за третман починилаца насиља у породици –ОПНА. Активности су усмерене на иницирање институционализације услуге.

ДИРЕКТОР

Handwritten signature of Zoran Jović in black ink.

В.д. Зоран Јовић, дипл социолог